

Anarkistinen alakulttuuri

Kritiikki

Feral Faun

1990-1991.

On helppo väittää ettei Pohjois-Amerikassa ole anarkistista liikettä. Tämä väite vapauttaa tarpeesta tarkastella tuon liikkeen luonnetta ja omaa rooliaan siinä. On kuitenkin kiistämättä olemassa julkaisujen, kirjakauppojen, anarkististen kotitalouksien, vallattujen talojen ja kirjeenvaihdon verkosto joka yhdistää valtionvastaisella kannalla olevia ihmisiä. Se on kiteytynyt alakulttuuriksi jolla on omat tapansa, rituaalinsa ja ”kapinan” symbolinsa. Mutta pystyykö alakulttuuri luomaan vapaita yksilöitä jotka kykenevät tekemään elämästään halujensa mukaisen? Anarkistinen alakulttuuri ei ainakaan ole pystynyt. Toivon tässä artikkelissa onnistuvani selvittämään miksi.

Anarkistiseen alakulttuuriin kuuluu tietenkin kapinalliselta näyttävää toimintaa, historiallista tutkiskelua, yhteiskunnallista analyysiä (teoriaa), luovaa leikkiä ja tutkimusmatkoja itse vapautumiseen. Näistä ei kuitenkaan synny kokonaisvaltaista käytäntöä jonka tavoitteena olisi ymmärtää yhteiskuntaa ja avata meille mahdollisuuksia luoda itse omat elämämme. Sen sijaan ne näyttäytyvät sosiaalisina rooleina, joskus toisiinsa limittyvinä mutta useimmiten erillisinä, niin että ne lähinnä vain ylläpitävät itseään ja alakulttuuria joka ne luo ja jonka ne vuorostaan luovat.

Poliittisesti korrektit militantit hallitsevat radikaalia toimintaa tässä alakulttuurissa. He kiistävät yhteiskunnallisen analyysin tarpeen. Ovathan vasemmistoliberaalit jo määritelleet aiheet feministi, homojen vapautuminen, rasismien vastustus, eläinten vapautus, ekologia, sosialismi, sodan vastustus ja lisätään tähän vielä hitunen valtion vastaisuutta ja herran aika, sehän on anarkismia! No eikö ole? Taataksaan ettei kukaan voi epäillä heidän anarkistin valtakirjaansa, huutavat anarkisti-militantit takuulla äänekkäimmin mielenosoituksissa, polttavat jokusen lipun, ja ovat aina valmiita taistelemaan kyttiä, fasisteja ja RCP:läisiä¹ vastaan missä ikinä mahdollista. He eivät lainkaan analysoi omaa toimintaansa ja sosiaalista rooliaan militantteina, vaikka sellainen analyysi voisi kertoa horjuttavatko he millään tavalla yhteiskuntaa vai näyttelevätkö he vain sille uskollisen opposition roolia, lujittavatko he yhteiskuntaa pönkittäessään omaa rooliaan sen spehtaakkelin sisällä. Analyysin torjuminen on antanut monille heistä mahdollisuuden uskoa itseään pettäen, että he ovat osa kansannousun joukkoliikettä joka täytyy käännyttää anarkismiin.

¹RCP: Revolutionary Communist Party. Vuonna 1975 USA:ssa perustettu maolainen kommunistipuolue (lisää Wikipediassa). Myöhemmin mainittava SWP, Socialist Workers Party, puolestaan edustaa trotskilaista marxilaisuutta. (suom.huom.)

Mitään sellaista joukkoliikettä ei tällä mantereella kuitenkaan ole, ja militanttien touhut ovatkin pääasiassa höyryn päästelyä vastarinnan rituaaleissa jotka ainoastaan vahvistavat heidän paikkaansa anarkistisessa alakulttuurissa.

Anarkisti-historioitsijat ovat enimmäkseen professoreita, julkaisijoita ja kirjakaupan pitäjiä, joita kiinnostaa saatavilla olevan anarkismin historiaa koskevan informaation ylläpitäminen. Useimmat näistä ihmisistä tarkoittavat hyvää, mutta he eivät onnistu soveltamaan kriittistä analyysiä historioihinsa. Valtaosa anarkismin historiallisesta materiaalista näyttää palvelevan myytin luomisen tarkoituksia: se luo sankareita, marttyyreita ja malleja joita jäljitellä. Parhaimmillaankin kaikki nämä mallit ovat kuitenkin onnistuneet luomaan vain hetkellisesti anarkisia tilanteita. Tämän pitäisi johtaa vähintäänkin kysymään miten ja miksi he epäonnistuivat, tyytymättä vain yksinkertaistavasti toteamaan että esivalta kukisti heidät. Tällaisen analyysin puute on tehnyt anarkistisesta historiasta suurelta osin tarpeetonta nykyisten vallan vastaisten kamppailujen kannalta. Niinpä anarkistinen historia toimii anarkistisessa alakulttuurissa samalla tavalla kuin valtavirran historia yhteiskunnassa ylipäätään: myyttinä joka ylläpitää asioiden vallitsevaa järjestystä.

Jotkut anti-autoritaariset teoreetikot ovat älyllisellä tasolla hyökänneet yhteiskunnan kaikkien syvimpiä perustuksia vastaan tavoilla, jotka paljastavat niiden roolin meidän kesyttämisessämme. Näitä asioita tutkittuaan jotkut heistä ovat jopa luopuneet ”anarkistin” nimikkeestä, mutta tästä huolimatta heidän auktoriteettien vastaisuutensa sekä heidän yhteytensä alakulttuuriin kirjoitusten ja ystävien kautta säilyttävät heidän roolinsa sen sisällä. Ja kuinka syvällistä heidän älyllinen tutkiskelunsa sitten onkaan, niin jonkinlainen työn hylkääminen, myymälävarastelu ja vähäinen vandalismi näyttää olevan kaikki mitä heidän käytännön toimintaansa kuuluu. Koska he eivät tutki käytännöllisiä tapoja ilmaista kapinaansa sitä alistamisen totaliteettia vastaan, jonka heidän kritiikkinsä on paljastanut, menettävät nämä kritiikit teränsä radikaalina teoriana ja näyttävät pikemminkin filosofialta. Heidän ajattelustaan, joka ei enää ole aktiivisen kapinan työkalu, tulee sen sijaan keino määritellä anarkisen ajattelun intellektuaalinen kärki, keino määritellä onko jokin tietty ajatus tarpeeksi radikaali. Tällä tavoin älykön rooli säilyy anarkistisessa alakulttuurissa.

Myös luovaa leikkiä varten on alakulttuurin sisällä omat specialistinsa. Postिताiteilijat, performanssitaiteilijat ja ”anti-taiteilijat” unohtavat kritiikin joka vaatii taiteen korvaamista kaikille yhteisellä, spontaanilla, luovalla, vapaalla leikillä. Sen sijaan he haluavat omia tämän kategorian, tuhoton spontaanisuuden ja vapauden, ja antavat toiminnalle lisäarvoa juuri taiteena. Monet näiden ihmisten touhuista – festivaalit, villit runonlausunnat, ääni-improvisaatiojamit ja interaktiivinen teatteri – voivat sinänsä olla hyvin hauskoja ja osallistumisen arvoisia, mutta taiteen kehykseen asetettuna niiden kumouksellinen terä tylsytetään. Näille taiteilijoille, heidän nostaessaan luovuuden aivan omaan arvoonsa, on tärkeämpää ”olla luova” kuin pitää hauskaa, ja he ovat pelkistäneet kritiikkinsä kysymyksen siitä voidaanko jotain hyödyntää taiteen luomisessa vai ei. Luova prosessi rekuperoidaan taideteosten tekemisen tuottavan työn muotoon. Leikki muunnetaan performanssiksi. Detournementin tempauksista tulee spektaakkeleja postitaidenäyttelyissä. Yhteiskunta rekuperoi kumouksellisuuden taiteeksi. Anarkistitaiteilijat sivuuttavat sen tosiasian että taide on sosiaalinen ja kulttuurinen kategoria, ja väittävät että taide vastustaa kulttuuria – mutta heidän toimintansa luo heille itselleen kulttuuriyöläisten roolin anarkistisen alakulttuurin sisällä.

Kun situationistit sanoivat että vallankumouksellisesta käytännöstä on tultava terapeuttista, heillä ei ollut aavistustakaan siitä että jotkut pohjoisamerikkalaiset anarkistit keksisivät ta-

poja näyttää tämän ja joitain muita puoliksi pureskeltuja situationistisia ajatuksia new age -psykoterapioiksi – mutta vitsi, nuo jenkit (ja kanadalaiset) ovat tosiaan kekseliäitä, eikö niin? New age -terapiat tulivat anarkistiseen alakulttuuriin lähinnä feminististen, homojen vapautumista ajavien ja sen kaltaisten liikkeiden kautta. Näiden terapioiden harjoittamista perustellaan itsensä löytämisellä ja itsen vapautumisella. Mutta kaikki psykoterapiat – humanististen ja ”third force” psykologien terapiat mukaan lukien – kehitettiin sopeuttamaan ihmiset yhteiskuntaan. Kun feministit, homo-vapaustaistelijat ja sen kaltaiset ryhmät alkoivat käyttää terapeuttisia tekniikoita, he auttoivat sopeuttamaan yksilöitä yhteiseen kehykseen josta käsin tarkastella maailmaa ja vaikuttaa siihen. Anarko-terapistit ovat soveltaneet meditaation, leikkiterapian, tukiryhmien ja erillisten paikkojen kaltaisia käytäntöjä. Meditaatio on oikeastaan vain pakenemisen muoto, ilman viinan tai huumeiden fyysisiä vahinkoja. Se helpottaa arkielämän paineita, estäen niitä kasvamasta sietämättömiksi. Se voi siis olla hyödyllistä, mutta ei itseä vapauttavaa. Leikki terapiaksi muunnettuna kadottaa kumouksellisen teränsä samaan tapaan kuin leikki taiteena. Kun sen rajat määritellään, siitä tulee turvallinen tapa laukaista jännite, päästää höyryjä, pikemmin kuin todellinen murtautuminen vapauteen kaikkine siihen liittyvine riskeineen. Se ei haasta auktoriteettia tai työmoraalia, koska se on tuottavan hyödyllisyyden kehykseen turvallisesti ja mukavasti asetettua leikkiä ja tuo vaarattomaksi järjestetyssä kehyksessä esiin sen kaoottisen energian joka muussa tapauksessa haastaisi auktoriteetin.

Vertaistukiryhmissä harjoitettu terapia on erityisen salakavala itsepetoksen muoto. Ryhmä ihmisiä kokoontuu puhumaan yhteisestä ongelmasta, taakasta tai sorrosta jonka he oletettavasti jakavat. Tämä käytäntö siirtää ongelman välittömästi arkielämän piiristä, yksilöllisistä ja henkilökohtaisista suhteista ”meidän yhteisen sortomme” piiriin, jossa se voidaan sovittaa ideologiseen kehykseen. Vertaistukiryhmien muodostamisen takana on jokin päämäärä (miksi muuten muodostaa niitä?) joka muovaa ryhmän toimintaa, vaikuttaa tehtyjen johtopäätösten painopisteeseen ja sovittaa osallistujat ryhmän ideologian kehykseen. Erillisten tilojen luominen (vain naisille, vain homoille jne.) vahvistaa vertaistukiryhmä-terapian pahimpia suuntauksia varmistamalla ettei mikään ulkopuolinen aines voi soluttautua sekaan. Anarkistit jättävät välinpitämättöminä huomiotta tähän toimintatapaan sisältyvän autoritaarisuuden ja omimisen, sekä sille ominaisen fanaattisuuden, puolustellen näitä sillä perusteella että kyseessä on sorretun ryhmän toiminta. Kaikki nämä terapeuttiset muodot erottavat ihmiset jokapäiväisen elämän kokemuksesta ja sijoittavat heidät erilliselle ”terapeuttisen” alueelle, jossa heidät voidaan helposti sopeuttaa tiettyyn sosiaaliseen ja ideologiseen kehykseen. Anarko-terapistien tapauksessa kyseessä on anarkistisen alakulttuurin ja heidän siinä näyttelemänsä roolin kehys.

Useimmat anarkistisessa alakulttuurissa tapaamani ihmiset ovat vilpittömiä väkeä. He todella haluavat nousta kapinaan auktoriteettia vastaan ja tuhota sen. Mutta he ovat yhteiskunnan tuotteita, koulutettu olemaan luottamatta itseensä ja haluihinsa, ja pelkäämään tuntematonta. He etsivät vakiintuneen alakulttuurin, jonka rooleihin he voivat itsensä sovittaa. On paljon helpompaa antautua rooliin tai rooleihin jotka tuntuvat mukavimmilta ja käpertyä sen tiedon turvaan että kuuluu radikaaleihin piireihin, kuin todella hypätä siihen tuntemattomaan pimeyteen, jota on elää itseään varten yhteiskuntaa vastaan. Ja nämä ”anarkistiset” roolit kytkeytyvät sosiaaliseen rakenteeseen ja tapaan olla yhteydessä maailmaan ylipäätään, jotka ovat aivan yhtä tärkeitä anarkistiselle alakulttuurille ja joita myös on tarkasteltava.

”Eikö olisi epäajanmukaista vaalia mieltymystä satamiin, varmuuksiin, järjestelmiin?”

Anarkistisen alakulttuurin rakenne keskittyy suurelta osin julkaisuprojektien, kirjakauppojen, kollektiivisten elämäntilanteiden ja radikaalin aktivismin ympärille. Nämä projektit ja nii-

den pyörittämisen menetelmät, jotka uusintavat alakulttuuria, muodostavat anarkistiset ”ajatus-
ten levittämisen” menetelmät. Niiden luoma kokonaisuus muistuttaa monin tavoin evankelista
uskonnollista lahkoo.

Useimpia anarkistisen alakulttuurin rakenteen muodostavia projekteja pyöritetään kollektiivisesti konsensuspäättökseen nojaten. Hyvin harvassa ovat yksittäisten yksilöiden projektit joissa ystävät toisinaan auttavat. (Alakulttuurin laitamilla on lukuisia lentolehtis-projekteja, joista lähes kaikki ovat yksilöllisiä.) Jätän perinpohjaisen konsensuksen kritiikin myöhempään artikkeliin. Tällä erää riittää mainita että konsensusprosessi vaati yksilöllisen tahdon alistamista ryhmän tahdolle kokonaisuutena, ja välittömän alistamista tapaamisten ja päätöksentekoprosessien välitykselle. Se tahtoo olla luonnostaan konservatiivinen, koska se luo käytäntöjä joita voidaan muuttaa vain jos kaikki suostuvat siihen. Se on näkymätön auktoriteetti jolle yksilöt on alistettu, auktoriteetti joka rajoittaa heidän mahdollisuuksiaan kyseenalaistaa projektia jossa he ovat mukana tai anarkistista alakulttuuria yleensä.

Suuri joukko anarkisteja elää joko yksin tai rakastajan kanssa. Monet pitävät kuitenkin parempana kollektiivista elämänmuotoa, joskus siitä yksinkertaisesta syystä että se helpottaa jokaisen taloudellista taakkaa (tähän syyhyn liittyy vähiten harhakuvia), mutta useammin luodakseen elävän vertaistukiryhmän, helpottaakseen osallistumista yhteiseen projektiin tai ”pannakseen teorian käytäntöön”. Kun nyt olen jo käsitellyt vertaistukiryhmiä, lisään vain että vertaistukiryhmässä yhdessä asumisella on taipumus paisuttaa kaikkia vertaistukiryhmä-terapian eristäviä ja ideologisia puolia. Kollektiivinen elämäntilanne voi varmasti helpottaa joitain yhteisen projektin jakamisen puolia, taloudesta aina siihen että saadaan ihmiset yhteen keskustelemaan projektista. Se voi myös lisätä sitä mahdollisuutta että projektista tulee eristynyt, itseään ruokkiva, ja että se menettää kaiken kriittisen panoksen.

Pahimpaan itsepetokseen sortuvat kuitenkin ne jotka väittävät ”panelevansa teorian käytäntöön” näissä elämäntilanteissa. Ryhmässä elämisen tilanteet voisivat mahdollisesti olla perusta uudenlaisten suhteiden muotojen tutkimiselle, mutta sellaisten tilanteiden puolivakinaisuudella on taipumus luoda sosiaalisia roolieja ja rakenteita, eivätkä ainakaan minun tuntemani kotitaloudet ole ryhtyneet tutkimaan uusia maailmoja. Teorian ja käytännön erillisyyks, johon sanonnalla ”teorian panemisesta käytäntöön” viitataan, käy ilmi siitä miten suhteellisen samanlaisia nämä elämäntilanteet ovat. Useimmat anarkistit uskovat että on tiettyjä periaatteita joiden pitäisi hallita ihmisten tapoja olla yhdessä. Kommuuneissaan, yhteisesti omistamillaan mailla ja squateissaan he yrittävät elää periaatteidensa mukaan. Heidän elämäntilanteensa eivät ole teoreettis-käytännöllisiä tutkimusretkiä, vaan pikemminkin yksilöiden alistumista ennalta hahmoteltuun sosiaaliseen rakenteeseen.

Nämä periaatteet eivät tällaisissa tilanteissa joudu koetukselle, koska anarkistinen kotitalous on eristäytyvä paikka, eräänlainen vaihtoehtotodellisuus maailman keskellä. Anarkistisia squatteja lukuun ottamatta ne jotka sentään haastavat isäntien ja omaisuuden auktoriteetin ne nämä kotitaloudet ovat suhteissa ulkopuolisten auktoriteettien maailmaan samalla tavalla kuin kaikki muutkin: vuokransa (tai omaisuusveronsa) ja laskunsa maksaen, ja töitä tehden tai sosiaaliturvaa hyödyntäen. Nämä kotitaloudet tekevät hyvin vähän, jos yhtään mitään yhteiskunnan horjuttamiseksi. Sen sijaan ne tarjoavat elämään rakenteen joka ylläpitää kapinallisuuden tunnetta, ja alakulttuuri puolestaan tarjoaa paikan ilmaista tätä tunnetta turvallisesti.

Monet julkaisuprojektit (lehdet mukaan lukien) ja kirjakaupat ovat tärkein historian, teorian ja informaation lähde anarkistiselle alakulttuurille. Näiden projektien täytyy jossain määrin kytkeytyä kapitalistiseen järjestelmään, ja niinpä ne harvoin teeskentelevät olevansa luonnostaan

vallankumouksellisia. Silloin kun ne ovat ryhmäprojekteja, niitä pyöritetään tavallisesti konsensuksen varassa. Tämä perustuu naurettavaan ajatukseen, jonka mukaan siinä että täytyy istua pitkissä tylsissä kokouksissa selvittääkseen pienen bisneksen pyörittämisen yksityiskohtia tai tuottaakseen lehden tai kirjan, olisi jotain anarkistista. Mutta piirre joka minua eniten näissä projekteissa rassaa on se, että niistä tuppaa tulemaan ajattelun kehysten määrittelemisen välineitä anarkistisessa alakulttuurissa, sen sijaan että ne provosoisivat keskustelemaan ja tutkimaan vieraantumisen ja ylivallan luonnetta ja niiden tuhoamisen mahdollisuuksia. Tämä provokaation puute on pitkälti luonteenomaista julkaistaville teksteille.

Useimmat anarkistiset julkaisut, kirjat tai lehdet, ovat vanhojen anarkististen kirjoitusten, kritiikittömien historioiden kritiikittömiä uusintapainoksia, uudelleen lämmitettyjä vanhoja vasemmistolaisia ajatuksia joiden sekaan on mausteeksi heitetty hyppysellinen valtionvastaisuutta, tai vanhentuneiden anarkististen ajatusten ajanmukaistamista ilman mitään kritiikkiä. Sellaiset kirjoitukset pönkittävät tiettyjä normeja ja malleja siitä mitä tarkoittaa olla anarkisti, noita malleja kyseenalaistamatta. Haasteen esittävät kirjoituksetkin näyttävät vain harvoin herättävän sellaista älykästä, kriittistä keskustelua joka voisi olla osa virkistävää, juuriin menevää käytäntöä. Niitäkin pidetään usein pikemminkin lähteenä normeille, malleille, tavoille määritellä kapinan rajat. Tämä juontuu osaltaan painetun sanan luonteesta; sille näyttäisi olevan ominaista muuttumattomuus, pysyvyys joka ei sovi yhteen ajattelun tai keskustelun notkean, elävän luonteen kanssa. Useimmilla lukijoilla on vaikeuksia nähdä painetun sanan läpi sen takana olevan ajattelun notkeuteen. Niinpä he reagoivat kuin olisivat tekemisissä jonkin pyhän kanssa – joko palvoen sitä tai häväisten sitä. Kumpikaan reaktio ei miellytä minua, koska molemmat tarkoittavat että ajatukset ovat muuttuneet esineiksi, niistä on tullut tavaroita ajatusten markkinoilla – tätä mielikuvaa lujittaa se tosiasia että nämä ajatukset ovat useimmiten myytävänä kirjakaupoissa.

Toinen anarkistisen julkaisutoiminnan ulottuvuus on propaganda. Tämä on anarkismin mainostamisen puoli – todiste siitä että se on lähinnä vain tavara ajatusten markkinoilla. Suurin osa anarkistisesta propagandasta yrittää luoda anarkismista kuvan joka on houkuttava kelle tahansa kenelle propaganda onkaan suunnattu. Niinpä paljo tästä kirjallisuudesta näyttää olevan suunnattu ihmisten mielten huojentamiseen; se rauhoittaa heitä, osoittaa heille että he voivat jatkaa turvattujen, suunniteltujen elämiensä elämistä anarkistisen vallankumouksen jälkeenkin. Koska anarkistit itse ostavat tai varastavat suurimman osan anarkistisesta kirjallisuudesta, tämänkaltaisen mukaan lukien, niin ihmettelen jos kyseessä ei oikeasti ole yritys rauhoitella itseään ja lujittaa alakulttuuria määrittäviä malleja. Anti-autoritaarista kirjallisuutta saataville tuovat rakenteet voisivat tarjota verkoston haastavalle keskustelulle jonka tavoitteena olisi luoda ja ylläpitää aidosti kapinallista käytäntöä. Sen sijaan ne luovat anarkistista alakulttuuria lujittavan mallien ja rakenteiden kehyksen, jotta ihmiset voivat noudattaa ”anarkistisia periaatteita” joihin kovin monet sokeasti tarrautuvat.

Vielä yksi osa anarkistisen alakulttuurin julkista kuvaa on radikaali aktivismi, etenkin militantti siipi. Enimmäkseen se tarkoittaa osallistumista vasemmistolaisiin mielenosoituksiin, vaikka toisinaan anarkistit saattavat järjestää oman mielenosoituksen jostain erityisestä aiheesta. Yksi keskeinen motiivi tämän aktivismin takana on voittaa ihmisiä anarkismin puolelle. Tässä onnistuakseen on anarkistien erotettava itsensä määriteltävissä olevana kokonaisuutena ja tehtävä itsestään houkuttavia niille joita he yrittävät käännäyttää. Tällä hetkellä enin aktivismi näyttäisi yrittävän houkuttaa nuoria ja etenkin punk-nuorisoa.

Niinpä anarkisteilla on tapana olla erityisen äänekkäitä ja rähiseviä mielenosoituksissa. He esittävät kuvaa uhmakkuudesta ja näyttävät että anarkistit ”eivät ole tulleet leikkimään”. Kos-

ka muut ryhmät, kuten RCP, käyvät myös rähiseviksi ja uhmakkaiksi, on anarkistimilitanttien tehtävä ero selväksi arvostelemalla kovaan ääneen näitä ryhmiä ja jopa hankkiutumalla tappeluihin heidän kanssaan – täytyy vähän ihmetellä näitä anarkistisia militantteja, jos heidän toimintansa on niin samanlaista maolaisten riviväen kanssa että heidän on tietoisesti nähtävä vaivaa erottautuakseen heistä. Mutta uskoon käännätyttäminen ei ole anarkistien ainoa syy osallistua näihin vastustamisen rituaaleihin. Monet osallistuvat siitä syystä että se on anarkistille sopivaa tekemistä. Heidän mielissään ”anarkisti” on rooli johon liittyy tietynlaista yhteiskunnallista toimintaa. Se on vasemmistolaisen alalaji, joka on räyhäkkäämpi ja hieman väkivaltaisempi kuin useimmat. Tämä antaa heille mahdollisuuden erottaa anarkian ja kapinan omasta jokapäiväisestä elämästään. Sellaiset kysymykset kuin ”Auttaako tämä toiminta tekemään lopun alistamisesta, heikentämään spektaakkelia ja luomaan vapaata elämää?” ovat yhdentekeviä, koska anarkismia määrittää osallistuminen militanttiin toimintaan, sen sijaan että se olisi kapinaa kaikkea sitä vastaan mikä estää meitä luomasta elämästämme vapaasti sellaista kuin haluamme. Niin kauan kuin on oikealla tavalla aktiivinen mielenosoituksissa, on anarkisti, vaalien kuvaa ja ylläpitäen anarkistista alakulttuuria.

Vaikka jotkut näistä rakenteista – etenkin julkaisutoimintaan liittyvät – voisivat mahdollisesti olla osa aidon anarkista haastetta yhteiskunnalle, niin anarkistinen alakulttuuri ohjaa niiden energian itsensä ylläpitämiseen ja uusintamiseen. Alakulttuuri tarjoaa meille ”satamia, varmuuksia, järjestelmiä”, se tahtoo tehdä meistä varovaisia, johtaen meidät takertumaan tuttuun ja turvalliseen sen sijaan että kohtaaisimme tuntemattomaan astumisen haasteen. Itse asiassa juuri itseään kapinallisina pitävät anarkistit ja anti-autoritaarit määrittävätkin kapinan rajat ja niin ollen rekuperoivat sen. Anarkistinen alakulttuuri on vienyt pohjan anarkialta, niin että siitä on tullut vain tavara ideologian markkinoilla, yksi yhteiskunnan kategoria muiden joukossa.

Tärkeää on juuri astua sivuun, irtautua täysin tavanmukaisesta; hypätä pois näyttämöltä hysteerisellä innolla; väistää aina matkan varrelle viritetyt ansat... Kauan eläkään Mahdoton!

Anarkistisen alakulttuurin kritiikin jättäminen joidenkin sen tärkeämpien roolien ja rakenteiden tarkastelun tasolle tarkoittaisi, että sen tärkein vika jäisi huomaamatta: että se on alakulttuuri. Alakulttuurit muodostavat aivan omanlaisensa yhteiskunnallisen ilmiön omine erityispiirteineen. Jos nuo ominaispiirteet johtaisivat kapinaan, jos ne saisivat ihmiset toimimaan itse omasta puolestaan, niin saattaisi olla mahdollista uudistaa anarkistista alakulttuuria. Tosiasiassa nuo piirteet kuitenkin johtavat vastakkaiseen suuntaan. Kaikki monet kapinalliset ja boheemit alakulttuurit on säännönmukaisesti rekuperoitu. Tämä viittaa selvästikin siihen että alakulttuureissa on luonnostaan jotain mikä estää niitä todella haastamasta sitä yhteiskuntaa jonka osa ne ovat. Yritän tarkastella miksi.

Jotta alakulttuuri voisi olla olemassa, on sen tyypilliset piirteet rajattava niin että se erottuu yhteiskunnan muista ryhmistä. Koska alakulttuuri ei ole virallinen tai laillinen kokonaisuus, ei näiden piirteiden tarvitse olla missään virallisessa tai helposti määriteltävässä muodossa. Useimmiten ne ovat alakulttuurin luonteelle ominaisia perustekijöitä, jotka koostuvat yhteisistä arvoista, yhteisistä ihanteista, yhteisistä tavoista ja yhteisistä suhteiden luomisen järjestelmistä. Tämä tarkoittaa että osallistuminen alakulttuuriin edellyttää jonkinasteista yhdenmukaisuutta.

Tämä ei sulje pois kiistoja noiden noiden tyypillisten piirteiden tulkinnasta – sellaiset riidat voivat olla hyvinkin kiihkeitä, koska niihin osallistuvat näkevät itsensä ryhmän todellisten arvojen puolustajina. Mutta varsinainen uhka mille tahansa alakulttuurille on yksilö joka torjuu tyypillisten piirteiden rajat. Sellainen henkilö on vaarallinen, amoraalinen, uhka kaikille ja kaikelle. Alakulttuurin tyypilliset piirteet merkitsevät todellisuudessa sen moraalijärjestelmää. Näin

alakulttuuri tarjoaa tavan pitää sitä ylivermaisena muuhun yhteiskuntaan verrattuna. Suhteet muihin luodaan siinä syyllistämisen ja omahyväisyyden, auktoriteetin kahden mieluisimman aseiden välityksellä. Alakulttuuri tarvitsee siis sisäistettyä auktoriteettia ollakseen olemassa ja säilyäkseen.

Tyypillisten piirteiden rajaaminen johtaa suvaitsemattomuuteen niitä kohtaan joiden nähdään olevan peruuttamattomasti näiden piirteiden ulkopuolella – etenkin jos he ovat jollain tasolla anarkistien kilpailijoita (esim. RCP, SWP ja sellaiset), mutta se johtaa myös kenen tahansa omaan alakulttuuriin kuuluvaksi katsotun suvaitsemiseen. Alakulttuurin olennaisten piirteiden erilaisista tulkinnoista johtuvat, joskus jopa hyvin ilkeät väittelyt ja riidat ovat mahdollisia, mutta taustalla tunnustetaan silti tietty yhteenkuuluvuuden tunne, jolla on taipumus pitää erimielisyydet tietyissä rajoissa. Tällainen toleranssi on alakulttuurin säilymisen kannalta välttämätöntä. Se myös pelkistää kaiken jokapäiväisen keskinkertaisuuden tasolle. Äärimmäisyyksiä sallitaan vain niin kauan kuin niitä voidaan estää vakavasti kyseenalaistamasta alakulttuuria. Hienotunteisuus, varovaisuus ja kohteliaisuus ovat päiväjärjestys jota noudattamalla säilytetään alakulttuurin ”yhtenäisyys moninaisuudessa”. Konflikteista tahtoo tulla tavanmukaisia ja ennustettavia. Etenkin juuri anarkistisessa alakulttuurissa nähdään harvoin mitään kasvokkaisia, rehellisiä ja intohimoisia riitoja. Sen sijaan kasvokkainen kanssakäyminen on pelkkää kohteliaisuutta ja alakulttuurista rituaalia, suvaitsevaisuutta, ja niin ollen yleensä tylsää. Oppiessamme olemaan yhdessä rituaalilomaisesti, hienotunteisesti, sosiaalisten naamioiden kautta, olemme kadottaneet kyvyn olla yhdessä vapaasti. Näiden suvaitsemisen rituaalien puitteissa alakulttuuri ei kuitenkaan voi ylläpitää itseään, koska alakulttuuri, kuten yhteiskunta ylipäätään, edellyttää yhdenmukaisuutta, sosiaalista sopusointua ja yksilöllisten intohimojen tukahduttamista säilyäkseen.

Suhteissaan ulkopuolisiin ihmisiin alakulttuurit valitsevat yleensä joko eräänlaisen separatismia – mahdollisimman vähäiset yhteydet ulkomailmaan – tai evankelismia – yrityksen kääntää ihmisiä alakulttuurin näkökannan puolelle. Koska anarkistinen alakulttuuri on ehdottoman evankelinen, käsittelemme tätä. Kaikki evankeliset ryhmät, baptisteista RCP:hen, moonilaisista anarkistiseen alakulttuuriin, ovat evankelisia koska he ovat vakuuttuneita siitä että juuri heillä on oikeat vastaukset maailman olennaisiin ongelmiin.

Muiden vakuuttamisesta tulee keskeinen motiivi sellaisiin alakulttuureihin kuuluvien toiminnassa. He pyrkivät toiminnallaan ja puheillaan luomaan kuvaa itsevarmuudesta ja jonkinlaisesta solidaarisuudesta niiden kanssa joita he toivovat käännättävänsä puolelleen. Tällaisissa alakulttuureissa yksilöt eivät elä itseään varten, vaan omistavat elämänsä ihanteelleen, sille vastaukselle jonka he niin varmasti uskovat parantavan kaiken. He elävät, tai yrittävät elää tietyn mielikuvan mukaisesti, ja ovat siten konformisteja.

Alakulttuurien luonteesta johtuen anarkistinen alakulttuuri voi taata olemassaolonsa vain poistamalla anarkian ja kapinan tämänhetkisen jokapäiväisen elämämme alueelta ja muuttamalla ne ihanteiksi sekä niitä vastaaviksi sosiaalisiksi rooleiksi. Se ylistää ”spontaanisuutta” määrittellen samalla sen sisällön ja siten tukahduttaen sen. Vapaaseen halujen ja intohimojen ilmaisuun ei rohkaista, itse asiassa varsin usein aivan päin vastoin. Oman kehyksensä sisällä anarkistinen alakulttuuri on varsin konservatiivinen, koska sen ensisijainen tehtävä on säilyttää itsensä. Jokainen uusi tutkimusretki ja kokeilu uhkaa sen olemassaoloa, ja sen on nopeasti määriteltävä, rajattava ja rekuperoitava ne. Tämä selittää tiettyjen anarkistien naurettavat, puolustavat reaktiot uskaliaampiin teoreettisiin tutkailuihin, samoin kuin sen että näillä tutkimuksilla on tapana pysytellä erillisen teorian kentällä vailla toimintaa. Alakulttuuri on paikka varmuudelle ja tur-

vallisuudelle, paikka sellaisten sosiaalisten roolien ja suhteiden järjestelmien löytämiselle joiden kautta voi määritellä itsensä, ei paikka vapaille tutkimusretkille ja tuntemattoman kohtaamiselle.

Anarkistinen alakulttuuri ei siksi voi olla elävän anarkian ja kapinan ilmaus, vaan se voi ai-noastaan olla yhteiskunnan tapa määritellä, rajata ja rekuperoida niitä. Yhteiskunnan lapsina me olemme kaikki erittäin taitavia olemaan luottamatta itseemme, pelkäämään tuntematonta, suosi-maan turvallisuutta vapauden sijaan. Ei ole mitenkään yllättävää että me ajaudumme niin usein toimintaan joka luo ja ylläpitää alakulttuuria. Mutta on jo korkea aika myöntää että tämä on vain meidän tapamme sovittaa itsemme yhteiskuntaan jota väitämme vihaavamme, tapamme luoda itsellemme lokero sen rakenteeseen. Sillä ei tämä alakulttuuri ole mikään todellinen haaste yh-teiskunnalle; se on vain uskollinen oppositio jonka säännöt ☒ kuten kaikki säännöt ☒ ovat vain yhteiskunnan sääntöjen osajoukko.

On siis tullut aika heittää varovaisuus menemään, irtautua täydellisesti, kuten surrealistit sa-novat, kaikista säännöistä, hypätä pois anarkistisen alakulttuurin näyttämöltä ☒ tai hajottaa koko näyttämö. Aina tulee olemaan niitä jotka haluavat saada tietää mitä asetamme sen tilalle, mut-ta asian ydin onkin juuri siinä että mitään korvaavaa ei ole. Ongelma, niiden meistä heikkous jotka ovat väittäneet vastustavansa auktoriteettia, on ollut tarve pään sisäiselle auktoriteetille, vastaukselle, tavalle pitää itsemme ruodussa. Me emme ole luottaneet itseemme, ja niinpä niinä hetkinä kun anarkia on todella murtautunut esiin, kun auktoriteetti on tilapäisesti romahtanut avaten kaikki mahdollisuudet, me emme ole rohjenneet tunnustella tuntematonta, elää halujam-me ja intohimojamme todeksi. Sen sijaan olemme kanavoineet kapinamme pelkkään kapinan ku-vaan, joka kuitenkin pitää meidät turvallisen matkan päässä siitä että meidän tarvitsisi koskaan kohdata omat todelliset halumme ja intohimomme.

Auktoriteetin torjumiseen, kaikkien hillikkeiden hylkäämiseen täytyy kuulua myös anarkisti-sen alakulttuurin hylkääminen, sillä se on auktoriteetin muoto. Kun tämä tuki on poissa, meille ei jää mitään ☒ paitsi itsemme. Hetkellisinä, alati muuttuvina, intohimoisina yksilöinä meistä jo-kaisesta tulee ainoa perusta omien elämiemme luomiselle ja yhteiskunnan vastustamiselle, kun se yrittää pakottaa elämämme muottiinsa. Kapina lakkaa olemasta rooli, ja siitä tulee sen sijaan joka hetki elävä kieltäytymisemme sallia elämämme varastamista. Anarkia lakkaa olemasta ihan-ne, ja siitä tulee se hävitys jolla romutamme auktoriteetin, hävitys joka vie siltä pohjan ja avaa mahdollisuudet, uudet tutkimattomat seudut meidän tutkittaviksemme.

Toteuttaaksemme tämän meidän on lakattava ajattelemasta uhrien tavoin ja alettava ajattele-maan luojina. Meidän on päästävä siitä negatiivisesta vainoharhaisuudesta joka täyttää tapamme suhtautua maailmaan, niin että voimme arvioida yhteiskunnan vahvuuksia ja heikkouksia kohda-tessemme sen joka päivä elämässämme, ja voimme viisaasti murentaa sen perustaa. Eräänlaista positiivista vainoharhaisuutta ☒ sen tunnistamista että yhteiskunta, ja helvetti jonka se pistää meidät käymään läpi, ovat vääristymiä, ja että maailma on täynnä ihmeitä ja kauneutta, että sen sisällä kaikki meidän syvimmat halumme ja enemmänkin voidaan helposti toteuttaa ☒ on viljeltävä.

Silloin me uskallamme kohdata tuntemattoman, suhtautua toisiimme vapaasti ja intohimoi-sesti, pelkkää sietämistä välttämällä ja rehellisen riidan hyväksyen. Me uskallamme vastustaa yh-teiskuntaa omien halujemme, unelmiemme ja elämänjanomme voimalla. Me torjumme helpot vastaukset, järjestelmät ja turvallisuuden, ymmärtäen millaisia vankiloita ne ovat. Haluamme mieluummin vapauden joka löytyy tuntemattoman haltioituneesta tutkimisesta, seikkailun joka alkaa kun löydämme sen ihmeellisen maailman jonka auktoriteetti on yrittänyt meiltä kieltää. Se mikä meiltä on kielletty, on meidän otettava, emmekä saa sitä mukautumalla alakulttuuriin, vaan

sukeltamalla pää edellä tuntemattomaan, ottamalla riskin ja jättämällä taaksemme kaiken mikä meitä on tukahduttanut, vaikka se olisi kuinka viihtyisää, ja kapinoimalla kokonaan yhteiskuntaa vastaan.

☒Kaikki on aina ja automaattisesti pantava kokonaan riskille alttiiksi. Ainakin on varmaa että sokkelosta löytyneen langanpään täytyy johtaa johonkin muualle☒

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Feral Faun
Anarkistinen alakulttuuri
Kritiikki
1990-1991.

Haettu 26.7.2012 osoitteesta: <http://takku.net/article.php/20071019172128463>
Alkuperäinen teksti ”The Anarchist Subculture: A Critique” julkaistiin kolmeosaisena sarjana
Anarchy: A Journal Of Desire Armed -lehden numeroissa #26-Autumn 1990, #27-Winter’90-’91,
ja #28-Spring 1991.

fi.theanarchistlibrary.org